Lietas Nr.C13056913

158/14

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Dobelē 2014.gada 28.janvārī

Dobeles rajona tiesa

tiesnese I.Kovaļova,

rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. B/ maza apmēra prasībā pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 6.novembrī prasītāja /pers. B/, pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantu, cēlusi Dobeles rajona tiesā maza apmēra prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. D/ uzturam Ls 80 apmērā, bet ne mazāk kā ar Ministru kabineta noteikumiem noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam, palielinoties minimālajai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru palielināt proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram, noteikt, ka spriedums izpildāms nekavējoties.

Prasības pieteikumā prasītāja cita starpā norāda, ka kopdzīves laikā 2012.gada 21.novembrī ar atbildētāju dzimis dēls /pers. D/. Kopš bērna piedzimšanas bērns atrodas prasītājas ikdienas aizgādībā un aprūpē, jo prasītāja un atbildētājs dzīvo šķirti. Atbildētājs kopš bērna dzimšanas nav sniedzis uzturlīdzekļus bērna uzturam, bērna apgādībā un apgādībā nepiedalās un uzturlīdzekļus bērna uzturēšanai nesniedz. Prasītājas vienīgie ienākumi ir Ls 100 mēnesī – valsts bērna pabalsts. Bērna pilnvērtīgai uzturēšanai nepieciešams – par ēdiena iegādi Ls 50 mēnesī, par higiēnas preču iegādi Ls 40 mēnesī, veselības aprūpes nodrošināšanai Ls 10 mēnesī, par apģērba iegādi Ls 20 mēnesī, par mājokļa nodrošināšanu Ls 20, kopā mēnesī Ls 140.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, atbildētājam uz viņa deklarēto dzīvesvietu 2013.gada 12.novembrī nosūtīts prasības pieteikuma noraksts rakstveida paskaidrojumu sniegšanai, kurā izskaidrotas pušu civilprocesuālās tiesības. Līdz sprieduma taisīšanai lietā atbildētāja rakstveida paskaidrojumi tiesā nav saņemti. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par ko lietas dalībniekiem ir savlaicīgi paziņots, nosūtot informatīvu vēstuli 2014.gada 3.janvārī ierakstītā pasta sūtījumā uz prasītājas norādīto dzīvesvietas adresi un atbildētāja deklarēto dzīvesvietu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Prasības pieteikumam pievienotā dzimšanas apliecības kopija apstiprina, ka /pers. D/ dzimis /datums/, kura vecāki norādīti /pers. C/ un /pers. B/.

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa noteic, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem*.

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta piektās daļas noteikumiem *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Saskaņā ar 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" *katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt savam bērnam minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: līdz septiņu gadu vecumam 25 % apmērā, no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēnešalgas*.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2010.gada 30.novembra noteikumiem Nr.1096 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga sastāda Ls 200 un saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" minimālā mēnešalga sastāda 320 *euro*.

Atbilstoši Civillikuma 177.panta ceturtās daļas noteikumiem bērna uzturēšanā ietilpst ēdiens, apģērbs, mājoklis un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšana un viņa izglītošana un audzināšana (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam.

Rakstveida paskaidrojumi par celto prasību no atbildētāja tiesā nav saņemti. Līdz ar to tiesa atzīst, ka lietā nav strīds par to, ka pušu kopīgais dēls dzīvo pie prasītājas un viņa īsteno bērnu ikdienas aprūpi un uzraudzību. Atbildētājam kā bērna tēvam ir jāpiedalās bērna uzturēšanā un jāmaksā uzturlīdzekļi.

Nosakot bērna uzturam nepieciešamo piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa ņem vērā, ka bērnu intereses ir primāras, tāpēc vecākiem ir jārēķinās ar to, ka viņu personīgie izdevumi dzīves kvalitātes uzlabošanai samērojami ar bērna vajadzībām. Vienlaikus tiesa atzīst, ka piedzenamais uzturlīdzekļu apmērs ir samērojams ar bērna vecāku mantisko stāvokli un ienākumu līmeni un spējām uzturēt bērnu.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes apkopotajiem datiem viena iedzīvotāja pilna iztikas minimuma patēriņa groza vērtība prasības celšanas brīdī (2013.gada novembrī) bija Ls 177,19, bet 2013.gada jūnijā palielinājās līdz Ls 180,43 (skat. http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/iedzivotaju-ienemumi-galvenie-raditaji-30268.html).

No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 20.novembra izziņas Nr.13/2546024 redzams, ka /pers. C/ ienākumi no 2013.gada janvāra līdz septembrim sastādīja Ls 1366,36. No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2013.gada 20.novembra izziņas Nr.13/2546030 redzams, ka /pers.B/ ienākumi no 2013.gada janvāra līdz septembrim sastādīja Ls 1000.

Izvērtējot pierādījumus, kas raksturo abu pušu mantisko stāvokli, to kopumā un savstarpējā sakarībā, ņemot vērā nepilngadīgā bērna intereses, tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi ik mēnesi EUR 113,83 (Ls 80) apmērā bērna uzturam, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru. Šāds apmērs, tiesas ieskatā ir samērots ar Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikto bērna visnepieciešamāko vajadzību apmierināšanai paredzēto izdevumu apmēru. Turklāt atbildētājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus tam, ka viņš objektīvu, no savas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ (piemēram, smaga slimība, darbnespēja u.c.) nebūtu spējīgs ik mēnesi sniegt līdzekļus dēla uzturam apmērā, kas ir lielāks par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, jo atbildētājs ir darbspējīgā vecumā un var gūt ienākumus.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2007.gada 29.augustā lietā Nr. SKC-556 ir atzinis, ka iztulkojot Latvijas Republikas Satversmes 92.pantu un Civilprocesa likuma 1.pantu saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, prasības par uzturlīdzekļu piedziņu bērnu uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā. Līdz ar to tiesa uzskata, ka ar tiesas spriedumu uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma sākuma brīdi var noteikt prasības celšanas brīdi.

Līdz ar to no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi dēla uzturam EUR 113,83 (Ls 80) apmērā mēnesī, bet ne mazāk par iepriekš norādītajos Ministru kabineta noteikumos noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Ievērojot to, ka vecāku (prasītājas) aizgādība pār bērniem beidzas ar bērna pilngadības sasniegšanu (Civillikuma 219.pants), pēc kuras bērns pats iegūst pilnīgu tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājai bērna uzturam piedzenami līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu *tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai*.

Valsts nodevas apmērs ir nosakāms atbilstoši Civilprocesa likuma (likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013.gada 31.decembrim) 35.panta pirmās daļas 3.punkta un 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunkta prasībām un sastāda EUR 204,89 (Ls 144) (80 x 12 = 960 x 15% = 144). Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma un tiesas pavēstu nosūtīšanu sastāda EUR 7,83 (Ls 5,50) apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta ceturto daļu un ņemot vērā atbildētāja mantisko stāvokli, to, ka viņa apgādībā ir nepilngadīgs bērns, tiesa atzīst, ka no noteiktā valsts nodevas samaksas atbildētājs ir atbrīvojams daļēji, nosakot, ka viņam ir

nomaksājama valsts nodeva EUR 71,14 (Ls 50) apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 7,83 (Ls 5,50).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu daļā par tiesas izdevumu piedziņu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu spriedumā nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. - 193., 204.[1] pantu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu un 250.[25]pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /pers. B/ maza apmēra prasību pret /pers. C/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, uzturlīdzekļus par labu /pers. B/, /personas kods/, dēla /pers. D/, /personas kods/, uzturam EUR 113,83 (viens simts trīspadsmit *euro* 83 centi) mēnesī, sākot no 2013.gada 6.novembra līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecumam, bet no septiņu gadu vecuma - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Piedzīt no /pers. C/, /personas kods/, valsts ienākumos tiesas izdevumus - valsts nodevu EUR 71,14 (septiņdesmit viens *euro* 14 centi) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 7,83 (septiņi *euro* 83 centi).

Atbrīvot /pers.C/ no valsts nodevas nomaksas EUR 133,75 (Ls 94) apmērā.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Noteikt daļā par tiesas izdevumu piedziņu sprieduma labprātīgas izpildes termiņu – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Noteikt, ka labprātīgas sprieduma izpildes termiņā valsts ienākumos piespriesto tiesas izdevumu samaksu apstiprinoši dokumenti iesniedzami Dobeles rajona tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas - 2014.gada 28.janvāra, iesniedzot kasācijas sūdzību Dobeles rajona tiesā.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Kovaļova